

Vestre Gausdal Menighetsråd
Den norske kirke
Jordmorveien 1
2653 Vestre Gausdal

REFERAT ARBEIDSUTVALG HØRING – ORDNING FOR UTPEKING AV BISKOPER

Til stede: Tormod Kappelrud, Olav Olstad (Follebu menighetsråd), Per Houge og Frode Frydenlund
(begge Vestre Gausdal menighetsråd)

Dato: 02.02.2017

Arbeidsutvalget oppgave vår å utarbeide et forslag til uttalelse på høring – ordning for utpeking av biskoper.

Tre alternativer

Høringen inneholdt tre forslag for utpeking av biskoper:

1. en ren valgordning
2. tilsetting i et særskilt tilsettingsorgan
3. tilsetting i Kirkerådet

I høringen er høringsinstansene bedt om:

A: å gi tilbakemelding på hva slags ordning høringsinstansene går inn for

B: samt tilbakemelding på konkrete bestemmelser i de ulike regelforslagene

(Arbeidsutvalget forstår dette som at vi gir tilbakemelding på bestemmelsene for regelforslaget som hører til ordningen vi går inn for i A.)

Generelle prinsipper

Ved utnevning av biskop mener arbeidsutvalget at ved utpekingen må stemmene høres både fra lokale, nasjonale, fra lek, fra ordinerte/vigslede og fagteologiske miljøer.

Dette samsvarer med det som står i høringsnotatet (side 3) at ved utformingen av ordningen bør vurdere på hvilken måte en blant annet

- gir mulighet til bred nominasjon av kandidater
- kan sikre både bred demokratisk innflytelse og kvalifisert vurdering av kandidatene i prosessen
- kan ivareta hensyn til både bispedømmets ønsker og helhetskirkelige hensyn
- kan sikre en rimelig balanse mellom den vigslede tjeneste og valgte rådsmedlemmer

Ren valgordning

Er dette en «overdemokratisk» ordning? Vi får en utfordring med å nå ut med informasjon om kandidatene til de som skal stå for valget.

Særskilt tilsettingsorgan

Ser ikke fordelene med å opprette et eget organ med eget sekretariat. Det er år mellom hver bispeutnevning og tilsettingsorganet vil ha lange «hvileperioder».

Arbeidsutvalgets innstilling

Arbeidsutvalget er mest fortrolig med tilsetting i Kirkerådet. Vi følger den demokratiske oppbygningen i vår kirke, og opplever at den ivaretar de generelle prinsippene.

Arbeidsutvalgets innstilling på punkt A er forslag tre; tilsetting i Kirkerådet.

Uttalelsen del B

Arbeidsutvalget gitt deretter gjennom høringsforslaget pkt. 6.4 (s.41) som er forslag til regler knyttet opp til Kirkerådet som tilsettingsorgan. 6.4 er gjengitt under, se kommentarer i rødt.

6.4 Forslag til regler om nominasjon mv. ved tilsetting av biskoper – Kirkerådet som tilsettingsorgan

§ 1. Underretning om ledig bispestilling Kirkerådet skal ved ledighet i en bispestilling i Den norske kirke underrette vedkommende bispedømmeråd om at det skal nominere kandidater til ny biskop innen en frist fastsatt av Kirkerådet.

§ 2. Bispedømmerådets nominasjon Bispedømmerådet skal innen den fastsatte fristen nominere inntil fem personer som bispedømmerådet anser som skikket til å bli tilsatt som ny biskop. Bispedømmerådet skal før det gjør vedtak om nominasjon avholde et forberedende møte og på det grunnlag gi kandidater som vurderes nominert anledning til å uttale seg om de ønsker å motta nominasjon. Det er et vilkår at kandidatene oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetting som menighetsprest. De enkelte medlemmer av bispedømmerådet skal, etter at rådslagning har funnet sted, avgi stemme på tre kandidater. De fem kandidatene som har fått flest stemmer, er nominert. Gyldig vedtak om nominasjon skal omfatte begge kjønn. Ved stemmelikhet for femte kandidat, avgjøres nominasjonen av denne kandidaten ved ny stemmegivning. Ved fortsatt stemmelikhet for femte kandidat foretas loddtrekning. Dersom det er avgitt stemme på til sammen tre eller fire kandidater blir kun disse nominert. Dersom avstemningen ikke har ledet frem til gyldig vedtak, skal bispedømmerådet foreta ny rådslagning og ny avstemning. Biskopen er utelukket fra å delta i bispedømmerådets forberedende møte, rådslagning og stemmegivning. Vedtak kan ikke gjøres uten at samtlige av rådets øvrige medlemmer, eventuelt varamedlemmer, er til stede i møtet. Møtet holdes for lukkede dører. Rådslagningen er hemmelig. Nominasjonen, eventuelt vedtak om ikke å nominere, innføres i bispedømmerådets forhandlingsprotokoll. De personer som blir nominert, nevnes i alfabetisk orden. Samtlige tilstedeværende medlemmer skal underskrive protokollen. Bispedømmerådet skal straks etter nominasjonen sende en utskrift av protokollen til Kirkerådet sammen med sentrale biografiske opplysninger om hver av de nominerte kandidatene.

§ 3. Supplerende nominasjon Kirkerådet skal gi en frist for å stille alternative kandidater til bispedømmerådets nominasjon. Minst 100 stemmeberettigede fra minimum tre forskjellige prostier i bispedømmet, kan gå sammen om å stille kandidater. Menighetsrådsmedlemmer inngår enkeltvis i antallet stemmeberettigede som kan stille kandidater. Alternative kandidater må være forespurt og villige til å bli nominert. Kirkerådet skal kontrollere at reglene for supplerende nominasjon er fulgt og at kandidatene oppfyller de formelle kvalifikasjonskravene.

§ 4. Stemmerett Følgende er stemmeberettiget i avstemningen:

a) menighetsrådene i vedkommende bispedømme,

- b) prester i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme,
- c) vigslede kateketer, diakoner og kantorer i ordnet kirkelig stilling i vedkommende bispedømme,
- d) prostene i de øvrige bispedømmer, **Stiller spørsmål ved at prostene i andre bispedømmer har stemmerett? Tas disse ut må også §7 endres da vi ikke har noen nasjonale stemmer som skal vektes. Kan kirkerådets medlemmer gis stemmerett?**
- e) ungdomstinget

I tvilstilfeller treffes avgjørelse om stemmerett av Kirkerådet.

§ 5. Avstemning Kirkerådet skal sende underretning om de som er nominert etter §§ 2 og 3, til de stemmeberettigede med oppfordring om innen en frist å gi stemme til de tre personer som de anser mest skikket til å bli tilsatt som biskop. Gyldig stemme må inneholde inntil tre navn i prioritert rekkefølge. Det er også adgang til å stemme blankt. Underretningen skal inneholde de nominertes navn i alfabetisk rekkefølge og sentrale biografiske opplysninger om hver av kandidatene. Kirkerådet skal opplyse om at nominasjonen er bindende for de stemmeberettigede.

§ 6. Avstemning i menighetsrådet Menighetsrådets avstemning treffes med alminnelig flertall av de stemmene som avgis, der det først voteres over hvem som skal føres opp som nr. 1, dernest voteres over hvem som skal føres opp som nr. 2 og til sist voteres over hvem som skal føres opp som nr. 3. Menighetsrådet skal holde ny stemmegivning hvis ingen ved første stemmegivning får flertall av de stemmer som er avgitt. Ved denne regnes den for valgt som har fått flest stemmer. Det kan før ny stemmegivning gjøres vedtak om at det bare skal stemmes på to eller flere av dem som ved første stemmegivning har fått det høyeste stemmetall. Avgjørelsen treffes ved loddtrekning dersom valget fremdeles er uavgjort på grunn av stemmelikhet. Det kan kreves skriftlig avstemning, jf. regler 15. november 1996 nr. 1452 om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet § 7 nr. 5. Resultatet av avstemningen med opplysning om stemmetall eller i tilfelle vedtak om at erklæring ikke blir avgitt, skal føres inn i møteboken. Menighetsrådet skal sende bekreftet utskrift av møteboken til Kirkerådet innen utløpet av den frist som Kirkerådet har fastsatt. Stemmegivningen i menighetsrådet er hemmelig. Prester, kateketer, diakoner og kantorer som er stemmeberettiget etter § 4, skal ikke delta i menighetsrådets behandling av saken.

*§ 7. Valgoppgjør og offentliggjøring av stemmetall Kirkerådet skal foreta opptelling og valgoppgjør. Stemmer fra menighetsrådene skal i valgoppgjøret telle 1/3, prester og andre i vigslede stillinger i det aktuelle bispedømme skal telle 1/3 og nasjonale stemmer skal telle 1/3. **Er de nasjonale stemmene prostene i §4 så må dette sees i sammenheng med hvordan §4 blir sende ut. Går nasjonale stemmer ut blir det 50/50 fordeling.** Førstestemmer skal gis vektning lik 1, andrestemmer lik 2/3 og tredjestemmer lik 1/3. Kirkerådet skal uten ugrunnet opphold offentliggjøre utfallet av den rådgivende avstemningen når valgoppgjøret er ferdig.*

*§ 9. **§8** Uttalelser Kirkerådet skal sende melding om utfallet av avstemningen samtidig til det aktuelle bispedømmerådet og biskopene med anmodning om innen den frist Kirkerådet fastsetter, å uttale seg om hvem av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer, de anser mest skikket til å bli tilsatt. Uttalelsene skal ikke begrunnes.*

Diskuterte om biskopene skulle hatt stemmerett og plassert i §4. Kom fram til at biskopene står i det

som skal være §8. De blir å betrakte som referanseinnhenting. Hva med det teologiske fagmiljøet (teologiske professorer) som i dag har en stemme i utnevnelsen?

§ 9. Tilsetting av biskop Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene som totalt har fått flest stemmer. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

§ 10. Nominasjon mv. og tilsetting av preses i Bispemøtet Kirkerådet skal ved ledighet i stillingen som preses i Bispemøtet underrette Bispemøtet om at det innen en frist fastsatt av Kirkerådet skal nominere inntil tre personer som Bispemøtet anser som skikket til å bli ny preses i Bispemøtet. Kirkerådet skal oppfordre de stemmeberettigede tilsatte og menighetsrådene i Nidaros domprosti, samt alle bispedømmerådene til innen en fastsatt frist å avgi stemme på de nominerte i prioritert rekkefølge. Prioriteringene skal ikke begrunnes. På bakgrunn av avstemningen skal Bispemøtet foreta en prioritering av de nominerte. Prioriteringen oversendes Kirkerådet innen en frist fastsatt av Kirkerådet. Prioriteringen skal ikke begrunnes. Kirkerådet skal tilsette en av de tre kandidatene. Ved tilsetting kreves alminnelig flertall.

Nidaros bispedømme er tungt inne i valg av preses. Vi har fokus på valg av egen biskop og har ikke noe kommentar til §10, registrerer Nidaros sin rolle.

§ 11. Ikrafttredelse og utfyllende bestemmelser Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer. Fra samme tid oppheves regler 17. april 2012 nr. 722 om nominasjon mv. ved tilsetting av biskoper. Kirkerådet kan gi nærmere regler til utfylling av bestemmelsene i dette regelverket.

Forset 02.02.2017

Frode Frydenlund
sekretær